

Sygn. akt IV CSK 22/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska (przewodniczący)

SSN Marcin Krajewski

SSN Joanna Misztal-Konecka (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa [...] Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu
Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko M. G. i L. G.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 24 września 2020 r.,

skargi kasacyjnej pozwanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 17 lipca 2018 r., sygn. akt [...],

1. oddala skargę kasacyjną;

2. zasądza od M. G. i L. G. solidarnie na

rzecz [...] Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego

Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą

w W. kwotę 8100 zł (osiem tysięcy sto złotych)

tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 31 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w S.:

I. zasądził od M. G. i L. G. solidarnie na rzecz [...] Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K. kwotę 391 484,68 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 23 maja 2016 r. do dnia zapłaty;

II. zasądził od M. G. i L. G. solidarnie na rzecz [...] Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K. kwotę 8 593,37 zł;

III. umorzył postępowanie w części dotyczącej kwoty 300 zł;

IV. zasądził od M. G. i L. G. solidarnie na rzecz [...] Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K. kwotę 34 436 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 14 400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

2. Wyrokiem z 17 lipca 2018 r. (sprostowanym postanowieniem z 18 września 2018 r.), po rozpoznaniu apelacji pozwanych od wyroku Sądu Okręgowego w S. z 31 maja 2017 r., Sąd Apelacyjny w [...]:

I. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I, II i IV w ten sposób, że:

1. zasądzoną w punkcie I kwotę 391 484,68 zł obniżył do wysokości 248 974,85 zł z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanych do nieruchomości oznaczonej jako działka nr [...] o powierzchni 0,7300 ha położonej w B., dla której w M. prowadzi się księgę wieczystą nr [...], a w pozostałym zakresie powództwo oddalił;
2. oddalił powództwo w zakresie kwoty zasądzonej w punkcie II;
3. zasądzoną w punkcie IV z tytułu kosztów procesu kwotę 34 436 zł obniżył do wysokości 15 878 zł;
1. oddalił apelację w pozostałej części;

2. zasądził od M. G. i L. G. solidarnie na rzecz [...] Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K. kwotę 5 022 zł tytułem kosztów procesu za II instancję.

3. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy. Wskazał zatem, że w dniu 4 lutego 2005 r. pozwani zawarli z Bankiem [...] S.A. z siedzibą w K. umowę kredytu hipotecznego, na podstawie której bank udzielił im kredytu w kwocie 57 720 CHF. Pozwani zobowiązali się do solidarnej spłaty udzielonego kredytu. Jedną z form zabezpieczenia spłaty kredytu było ustanowienie na nieruchomości należącej do pozwanych hipoteki zwykłej w kwocie 57 720 CHF oraz hipoteki kaucyjnej do wysokości 33 800 CHF z tytułu odsetek umownych i kosztów udzielonego kredytu.

Pozwani nie wywiązali się ze zobowiązań wynikających z umowy, umowa została im wypowiedziana, a w dniu 30 sierpnia 2007 r. Bank [...] S.A. z siedzibą w K. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, któremu postanowieniem z 16 maja 2008 r. Sąd Rejonowy w M. nadał klauzulę wykonalności. Pierwotny wierzyciel skierował wniosek egzekucyjny do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w M., M. D., który prowadził postępowanie egzekucyjne przeciwko pozwanym. Postanowieniem z 2 czerwca 2014 r. komornik umorzył postępowanie egzekucyjne na wniosek wierzyciela.

W dniu 26 września 2013 r. powodowy [...] Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K. (dalej: Fundusz) zawarł z Bankiem [...] S.A. z siedzibą w K. umowę sprzedaży wierzytelności, na podstawie której Fundusz nabył m.in. wierzytelność przysługującą bankowi wobec M. i L. małżonków G. Powodowy Fundusz reprezentowany był w przedmiotowej umowie przez pełnomocnika - spółkę C. S.A. z siedzibą we W. W związku z zawarciem umowy sprzedaży wierzytelności przeniesione zostały również na powodowy Fundusz uprawnienia wynikające z obu hipotek, a Fundusz wpisany został w dziale IV właściwej księgi wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w M.

Pozwani nigdy nie kwestionowali swojego zobowiązania. W dniu 27 grudnia 2013 r., tj. już po sprzedaży wierzytelności na rzecz Funduszu, pozwani skierowali

pismo do reprezentującej powoda kancelarii prawnej C., w którym zobowiązali się do spłaty zadłużenia wynikającego z zawartej w 2005 r. umowy kredytu i zadeklarowali spłatę w miesięcznych ratach po 300 zł. Z kolei w piśmie z 22 maja 2016 r. skierowanym do Funduszu, pozwani przedstawili swoją sytuację finansową i poprosili o ustalenie wysokości rat, która będzie uwzględniała ich sytuację majątkową. W kolejnym piśmie datowanym na dzień 16 czerwca 2016 r. oboje pozwani zwrócili się z prośbą o zawarcie ugody i umożliwienie im spłaty zobowiązania w ratach po 100 zł miesięcznie.

W czerwcu, lipcu i sierpniu 2016 r., już po zawiśnięciu niniejszej sprawy przed sądem, pozwani dokonali płatności na rzecz powoda kwot trzy razy po 100 zł na poczet zadłużenia co skutkowało cofnięciem pozwu w tej części i umorzeniem postępowania co do tej kwoty.

W dniu 16 stycznia 2017 r. powodowy Fundusz wystawił dokument w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych, w którym wskazana została aktualna wysokość zobowiązania pozwanych.

4. Sąd Apelacyjny uznał, że doszło do częściowo wadliwego zastosowania prawa materialnego przy uwzględnieniu podniesionego przez pozwanych zarzutu przedawnienia. W pierwszej kolejności Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska o wstąpieniu nabywcy, który nie jest bankiem, w sytuację prawną cedenta, w tym również w zakresie przedawnienia, a ściślej przerwy biegu przedawnienia. Stwierdził w konsekwencji, że wierzytelność względem pozwanych na zasadach ogólnych jest przedawniona. Powód wprawdzie nie złożył do akt sprawy dokumentu - wypowiedzenia umowy kredytowej, co uniemożliwia ustalenie dokładnej daty wymagalności niespłaconej części kredytu, ale skoro 30 sierpnia 2007 r. Bank [...] wystawił BTE, któremu w dniu 16 maja 2008 r. Sąd Rejonowy w M. nadał klauzulę wykonalności, to z punktu widzenia uprawnień powoda jako nabywcy wierzytelności, który nie jest bankiem, bieg trzyletniego terminu przedawnienia rozpoczął się najpóźniej 30 sierpnia 2007 r. i upłynął 30 sierpnia 2010 r. [w uzasadnieniu wskazano omyłkowo 2007 r. - przypis SN]. W ocenie Sądu Apelacyjnego przerwy biegu terminu przedawnienia względem Banku [...] spowodowane wszczęciem egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w

klauzulę wykonalności w datach 30 lipca 2008 r. i 24 lipca 2012 r. nie mają znaczenia dla powodowego Funduszu, który nie jest bankiem. Powodowy Fundusz, nabywając w dniu 26 września 2013 r. wierzytelność względem pozwanych, nabył ją jako przedawnioną na zasadach ogólnych.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że nie ma podstaw do oddalenia powództwa w całości. Wierzytelność Banku [...] z tytułu kredytu zabezpieczona była bowiem dwiema hipotekami w księdze wieczystej [...] prowadzonej przez Sąd Rejonowy w M., a jako wierzyciel hipoteczny obecnie wpisany jest powodowy Fundusz. Hipoteka zwykła w kwocie 57 720 CHF zabezpieczała kapitał udzielonego kredytu, a hipoteka kaucyjna w kwocie 33 800 CHF zabezpieczała odsetki oraz koszty banku od udzielonego kredytu. Obie hipoteki zostały wpisane 24 lutego 2005 r. Z uwagi na datę powstania hipotek (24 lutego 2005 r.) i datę orzekania (rok 2017 i 2018) należy uwzględnić zmianę przepisów wieczystoksięgowych wprowadzoną ustawą z 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw. Stąd też, mimo przedawnienia roszczenia względem pozwanych z umowy kredytowej, z uwagi na dokonane zabezpieczenia hipoteczne, nabywca wierzytelności może zaspokoić wierzytelność z nieruchomości z tym, że z hipoteki zwykłej może zaspokoić tylko kapitał, a z hipoteki kaucyjnej tylko odsetki i koszty. Jak wynika z wyciągu z ksiąg z 27 czerwca 2016 r., na wierzytelność powodowego Funduszu składa się kwota 124 421,85 zł z tytułu kapitału, kwota 267 062,84 zł z tytułu odsetek i 8 893,37 zł z tytułu kosztów. Wartość franka szwajcarskiego (CHF) wg tabeli NBP nr 137/A/NBP/2018 z 17 lipca 2018 r. wynosiła 3,6850 zł, a tym samym wartość hipotek na dzień orzekania była następująca: hipoteka zwykła $57\,720 \times 3,6850 \text{ zł} = 212\,698,20 \text{ zł}$, a wartość hipoteki kaucyjnej $33\,800 \times 3,6850 \text{ zł} = 124\,553 \text{ zł}$. W konsekwencji powodowy Fundusz jako wierzyciel hipoteczny w ramach posiadanej wierzytelności może dochodzić skutecznie pełnej kwoty kapitału (124 421,85 zł) oraz kwoty 124 553 zł z tytułu części odsetek, gdyż taka jest wysokość hipoteki zabezpieczającej odsetki i koszty (łącznie 248 974,85 zł).

Mając powyższe na względzie, Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok sądu pierwszej instancji, obniżając zasądzoną kwotę do 248 974,85 zł i oddalając powództwo ponad tę kwotę. Na podstawie art. 319 K.p.c. Sąd zastrzegł

też ograniczenie odpowiedzialności do nieruchomości będącej przedmiotem hipotek.

5. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiedli wyłącznie pozwani, zaskarżając go w części: w punkcie 1.1 w części, w której Sąd Apelacyjny w [...] kwotę 391 484,68 zł obniżył do wysokości 248 974,85 zł z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanych do bliżej określonej nieruchomości, w punkcie 1.3 w całości, w punkcie II w całości oraz w punkcie III w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucili naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy: art. 321 k.p.c. w zw. z art. 187 k.p.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 319 k.p.c. Skarżący domagali się uchylenia zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa w całości w stosunku do obojga pozwanych, jak też zasądzenia na rzecz pozwanych kosztów procesu za I i II instancję, oraz w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych, ewentualnie uchylenia wyroku w zaskarżonej części i przekazania sprawy sądowi II instancji do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania kasacyjnego.

6. W odpowiedzi na skargę powodowy Fundusz domagał się oddalenia skargi kasacyjnej i zasądzenia na rzecz powoda od pozwanych solidarnie kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

7. Skarga kasacyjna nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem podniesione w niej zarzuty nie są zasadne.

8. Nie jest zasadny podstawowy zarzut sformułowany w skardze kasacyjnej, jakoby doszło do naruszenia art. 321 k.p.c. w zw. z art. 187 k.p.c. przez rozstrzygnięcie co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem pozwu (skoro powód dochodził swojego roszczenia od pozwanych jako dłużników osobistych a nie rzeczowych, zaś sąd odwoławczy uwzględnił je jako roszczenia w stosunku do dłużników rzeczowych). W pierwszej kolejności wskazać trzeba, że podstawa kasacyjna w tym zakresie została wadliwie skonstruowana, skoro odnosi się do postępowania przed sądem pierwszej instancji (art. 321 § 1 k.p.c.), a skarga kasacyjna jest środkiem zmierzającym do zakwestionowania orzeczeń sądu drugiej instancji (art. 398¹ § 1 k.p.c.).

Odnosząc się jednak do tego zarzutu merytorycznie, trzeba przypomnieć, że zgodnie z art. 321 § 1 K.p.c. sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Przepis ten daje między innymi wyraz zasadzie dyspozycyjności przejawiającej się w związaniu sądu granicami żądania pozwu zarówno co do przedmiotu żądania, jak i jego wysokości. W rezultacie sąd ma obowiązek pozytywnego lub negatywnego orzeczenia o zgłoszonym przez powoda żądaniu. Samo pojęcie żądania określa art. 187 § 1 k.p.c., zgodnie z którym pozew powinien między innymi zawierać dokładnie określone żądanie oraz przytoczenie okoliczności faktycznych żądanie to uzasadniających. Żądanie powództwa definiuje więc nie tylko jego przedmiot, ale również jego podstawa faktyczna określona w pozwie, rozumiana jako okoliczności faktyczne przywoływane na uzasadnienie żądania wydania wyroku określonej treści. Te elementy mogą podlegać modyfikacji przy zachowaniu ciągłości toczącego się przed sądem pierwszej instancji postępowania poprzez odpowiednią zmianę powództwa na zasadach określonych w art. 193 k.p.c., w tym przez zmianę podstawy faktycznej żądania. Sąd dokonuje weryfikacji podstawy faktycznej żądania oraz jego podstawy prawnej, biorąc pod uwagę wszystkie miarodajne dla niego normy prawa materialnego.

Co do zasady do obrazu art. 321 § 1 k.p.c. przez sąd drugiej instancji może więc dojść wówczas, gdy sąd ten wyrokuje co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem w postępowaniu pierwszoinstancyjnym lub co do roszczenia nieopartego na podstawie faktycznej przytoczonej przez powoda do chwili zamknięcia rozprawy przed sądem pierwszej instancji (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2018 r., I CSK 292/17, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2018 r., V CSK 425/17, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 29 listopada 2018 r., IV CSK 378/17, niepubl.). Zakaz orzekania ponad żądanie oznacza bowiem, że o treści wyroku zarówno w sensie pozytywnym, jak i negatywnym decyduje żądanie strony. Sąd nie może zasądzać czegoś innego od tego, czego żądał powód (*aliud*), więcej niż żądał powód (*super*), ani na innej podstawie faktycznej niż wskazana przez powoda. Zakaz orzekania ponad żądanie odnosi się zatem bądź do samego żądania (*petitum*), bądź do jego podstawy faktycznej (*causa petendi*). W obu aspektach chodzi o zakaz, który działa dwukierunkowo, a więc zarówno wtedy, gdy

sąd uwzględnia powództwo, jak i wtedy, gdy je oddala. Sąd nie może więc ani przyznać, ani odmówić stronie czegoś więcej lub czegoś innego niż ona żądała.

Wbrew stanowisku skarżących, Sąd drugiej instancji nie wyrokował co do przedmiotu nieobjętego żądaniem, skoro w toku całego postępowania, poczynawszy od pozwu, powód wskazywał, że pozwani są jego dłużnikami osobistymi i rzeczowymi zarazem, powołując się wprost na istniejące na jego rzecz zabezpieczenie hipoteczne (skądinąd skarżący dostrzegają to wprost i przywołują w skardze kasacyjnej). Jest to wystarczające wyjaśnienie nieuwzględnienia zarzutu skargi kasacyjnej dotyczącego obrazu art. 321 § 1 k.p.c.

9. Jedynie marginalnie przypomnieć należy, że zgodnie z art. 68 ust. 2 zd. 1 u.k.w.h. hipoteka zabezpiecza wierzytelność do oznaczonej sumy pieniężnej, która wyznacza granice odpowiedzialności rzeczowej (z obciążonej nieruchomości). Z kolei w myśl art. 77 zd. 1 u.k.w.h. hipoteka pozostaje w mocy niezależnie od tego, czy zabezpieczona wierzytelność uległa przedawnieniu. Nie dotyczy to roszczeń o świadczenia uboczne (art. 77 zd. 2 u.k.w.h.). Przeto przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie wpływa na uprawnienia wierzyciela hipotecznego dotyczące dochodzenia zaspokojenia z przedmiotu hipoteki. Jeżeli zatem dłużnik podniesie zarzut przedawnienia, powództwo w zakresie odpowiedzialności osobistej nie będzie zasadne, natomiast w zakresie odpowiedzialności rzeczowej powinno zostać uznane za zasadne. Tym samym sąd powinien zasądzić świadczenie z ograniczeniem odpowiedzialności dłużnika do przedmiotu hipoteki (art. 319 k.p.c.), przy czym nie może zasądzić kwoty wyższej niż suma hipoteki (wyrok Sądu Najwyższego z 14 października 2016 r., I CSK 616/15, niepubl.). Taka właśnie sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie.

10. Nie zasługuje na podzielenie zarzut naruszenia art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 319 k.p.c. przez wydanie przez sąd odwoławczy orzeczenia reformatoryjnego w sytuacji, gdy pozwany wnoszący apelację nie domagał się zastosowania art. 319 k.p.c. ograniczającego odpowiedzialność dłużników hipotecznych do nieruchomości, zaś powód w postępowaniu przed Sądem II instancji nie dokonał zmiany powództwa.

Zgodnie z art. 319 k.p.c., jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych albo do wysokości ich wartości, sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględnić powództwo,

zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności. Przepis art. 319 K.p.c. ma zastosowanie nie tylko do przypadków odpowiedzialności osobistej ograniczonej do określonej masy majątkowej lub do określonej sumy pieniężnej, lecz także do odpowiedzialności rzeczowej obejmującej m.in. przedmiot hipoteki. Podłożem tego zapatrywania jest utrwalony w judykaturze, przy sprzecznie części piśmiennictwa, pogląd, według którego realizacja zabezpieczenia hipotecznego w postępowaniu sądowym wymaga wytoczenia przeciwko właścicielowi obciążonej nieruchomości powództwa o zapłatę (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 11 października 2019 r., V CSK 287/18, OSNC 2020/5/45 wraz z powołanym tam orzecnictwem). Równocześnie jednak przy założeniu biernego charakteru powinności właściciela nieruchomości obciążonej hipoteką, zasądzenie świadczenia pieniężnego stanowi w tym przypadku w istocie jedynie autorytatywne potwierdzenie odpowiedzialności pozwanego, rozumianej jako powinność poddania się przymusowi egzekucyjnemu realizowanemu na rzecz wierzyciela zabezpieczonej wierzytelności. Wyrok taki konkretyzuje jednocześnie przedmiotowe granice tej odpowiedzialności i tworzy konieczną w świetle art. 75 u.k.w.h. w związku z art. 776 K.p.c. podstawę egzekucji przeciwko właścicielowi nieruchomości, którą obciążono hipoteką.

Prawidłowe jest stanowisko Sądu Apelacyjnego, z którego wynika, że przewidziane w art. 319 k.p.c. zastrzeżenie, iż stronie pozwanej przysługuje prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności, sąd jest obowiązany zamieścić w wyroku z urzędu, niezależnie od sformułowania go w żądaniu pozwu lub stanowisku pozwanego. Nie można bowiem pomijać również treści art. 837 zd. 1 k.p.c., zgodnie z którym dłużnik może powoływać się na ograniczenie odpowiedzialności tylko wówczas, gdy ograniczenie to zostało zastrzeżone w tytule wykonawczym (wyrok Sądu Najwyższego z 7 maja 1971 r., I PR 426/70, OSNC 1972/4/67; wyrok Sądu Najwyższego z 22 października 1977 r., II CR 335/77, OSNC 1978/9/159). W konsekwencji użyty w art. 319 K.p.c. zwrot *sąd może* nie oznacza swobody w zakresie decyzji procesowej sądu odnośnie do dokonania w wyroku powyższego zastrzeżenia, lecz wskazuje na możliwość uwzględnienia powództwa tylko przy dokonaniu tego

zastrzeżenia. I co oczywiste, dotyczy to nie tylko sądu pierwszej instancji, ale również sądu odwoławczego.

11. Końcowo nie można nie zauważyć, że zarzut naruszenia art. 378 § 1 K.p.c. nie pozostaje w związku z zarzucanym - niesłusznie zresztą - naruszeniem art. 319 K.p.c. Artykuł 378 § 1 k.p.c. nakłada na sąd drugiej instancji obowiązek ponownego rozpoznania sprawy w granicach apelacji, co oznacza nakaz wzięcia pod uwagę wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów i wniosków. Granice apelacji wyznaczają ramy, w których sąd drugiej instancji powinien rozpoznać sprawę na skutek jej wniesienia. Określają je sformułowane w apelacji zarzuty i wnioski, które implikują zakres zaskarżenia, a w konsekwencji kognicję sądu apelacyjnego. Ponadto sąd drugiej instancji w ramach ustalonego stanu faktycznego stosuje z urzędu prawo materialne. Dlatego sąd rozpoznający apelację powinien odnieść się do wszystkich tych zdarzeń i zarzutów zgłoszonych w postępowaniu apelacyjnym, które mogły spowodować skutki materialno-prawne. Tak nakreślony obowiązek sądu odwoławczego nie może zostać pogwałcony zamieszczeniem w wyroku ograniczenia odpowiedzialności pozwanych do przedmiotu hipoteki stosownie do art. 319 k.p.c., albowiem obowiązek zamieszczenia tego rodzaju ograniczenia odpowiedzialności wynika wprost z przepisów prawa i nie wymaga wniosku stron. Nie można również nie zauważyć, że samo ograniczenie odpowiedzialności wynika z przepisów prawa materialnego, nie zaś procesowego. Nadto niewątpliwie Sąd Apelacyjny nie orzekał poza zakresem apelacji, skoro nie badał zastosowania art. 319 k.p.c. przez sąd pierwszej instancji.

12. W związku z powyższym Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. oddalił skargę kasacyjną. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto zgodnie z art. 98 § 1, art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

jw